

Vlaanderen
is toerisme

2021

JAARVERSLAG

TOERISMEVLAANDEREN

TOERISMEVLAANDEREN.BE

Beste lezer

Daar stonden we dan aan de voet van 2021, vol verwachtingen en goede hoop op een jaar waarin we dat gevreesde virus vaarwel zouden wuiven en de normaliteit weer zou gedijen. Dat het toch ietwat anders liep, hoef ik niet te vertellen. Want 2021 was zonder twijfel weeral een bewogen jaar met heel wat uitdagingen en (vaak onaangename) verrassingen, met ups en downs.

Toeristisch Vlaanderen en haar drijvende krachten, waaronder uiteraard alle gepassioneerde toeristische ondernemers, hadden het niet gemakkelijk. Opnieuw was de onzekerheid vaak groot. Opnieuw werd er heel wat inventiviteit en flexibiliteit gevraagd. Opnieuw werd ieders doorzettingsvermogen op de proef gesteld.

Toch maakten we er samen het beste van en zagen we hoe het toerisme in Vlaanderen weer enigszins bloeide. Want van zodra het kon, werd alles (vaak met de nodige dosis creativiteit weliswaar) in het werk gesteld om bezoekers weer volop te laten genieten van de vele unieke belevingen die Vlaanderen rijk is. Allemaal samen – van bezoekers en bewoners tot ondernemers en onze talrijke

unieke plekken in Vlaanderen – zorgden we ondanks alle hindernissen ook in 2021 voor heel wat lichtpuntjes, groot of klein.

Naast het bieden van een antwoord op de coronacrisis, lag er voor Toerisme Vlaanderen bovendien nog een bijkomende uitdaging op tafel. 2021 was voor ons agentschap namelijk ook het jaar waarin we onze nieuwe visie introduceerden. Een visie met het oog op het inzetten van toerisme als middel om van Vlaanderen een florerende bestemming te maken. Een frisse start, maar natuurlijk ook een enorme uitdaging die daarenboven gepaard ging met een vernieuwde interne structuur.

In dit jaarverslag nemen we je graag mee langs ons parcours van 2021. Met veel plezier geven we je een inkijk in wat voor ons agentschap de belangrijkste gebeurtenissen waren in een bewogen maar bovenal leerzaam en inspirerend jaar.

Veel leesgenot!
Peter De Wilde, CEO

Peter De Wilde, CEO

Allemaal samen
zorgden we ondanks
alle hindernissen ook
in 2021 voor heel wat
lichtpuntjes, groot of
klein.

INHOUD

VOORWOORD

NIEUWE VISIE EN STRATEGIE

CIJFERS EN ONDERZOEK

SUCCESEN BINNEN ONZE 6 THEMA'S

STREVEN NAAR KWALITEIT

OVER DE GRENZEN HEEN

P.

02

06

10

16

30

36

2021 WAS OOK HET JAAR
WAARIN WE 20 JAAR
TOEGANKELIJK TOERISME VIERTEN
EN HET NETWERK 'IEDEREEN
VERDIENT VAKANTIE' EVENVEEL
KAARSJES UITBLIES.

PAGINA 32

COLOFON

Verantwoordelijk uitgever

Peter De Wilde,
Toerisme Vlaanderen,
Grasmarkt 61, 1000 Brussel

Wettelijk depot

D/2022/5635/14/1

Contact

communicatie@toerismevlaanderen.be

Meer informatie

www.toerismevlaanderen.be

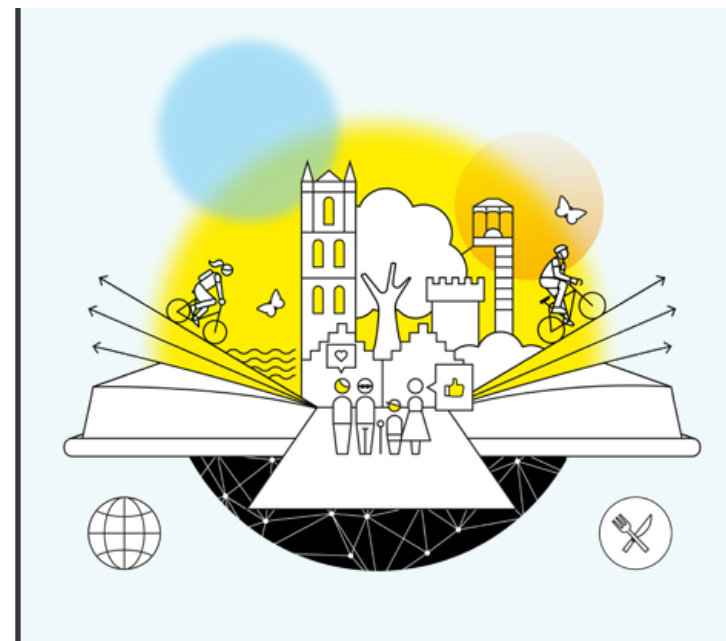
Copyrights

TOERISMEVLAANDEREN

Piet De Kersgieter, Brendan Kearney,
Hanna Moon, Philipp, Sonja Opreij,
Gemmeke De Jongh, Milo Profi,
The J. Paul Getty Museum, Marc Boily,
Toerisme Vlaams-Brabant,
Jan D'Hondt, Luc Hilderson,
Shutterstock.

Alle rechten voorbehouden.

Behoudens de uitdrukkelijk bij
wet bepaalde uitzonderingen
mag niets uit deze uitgave worden
verveelvoudigd, opgeslagen in een
geautomatiseerd gegevensbestand
of openbaar gemaakt, op welk
wijze ook, zonder de voorafgaande
en schriftelijke toestemming van
de uitgever.

6 Een nieuwe visie en strategie

24 Het WK wielrennen en andere
topevenementen in Vlaanderen

Uitbreiding van
het netwerk van
kastelen en tuinen

16

36 Toeristisch
Vlaanderen in het
buitenland

Nieuwe visie
en strategie

Begin 2021 introduceerde Toerisme Vlaanderen zijn nieuwe visie. Een visie met het oog op het inzetten van toerisme als middel om van Vlaanderen een florierende bestemming te maken. Om van 'méér' naar 'meerwaarde' te gaan en om Vlaanderen te laten bloeien als een innovatieve, inspirerende en kwalitatieve reisbestemming ten bate van de plek, zijn bewoners, ondernemers en bezoekers.

Lees verder op de volgende pagina's.

Voor die nieuwe visie vertrokken we vanuit **'Reizen naar Morgen'**: het denkkader voor de komende 10 jaar. Dit co-creatieve traject zal dankzij vele partners uit de sector mee vormgeven aan de rol van toerisme en ons agentschap in de toekomst.

De nieuwe visie schreven we neer in **'Flora et Labora', het visie- en strategiedocument** dat beschrijft hoe we vanuit onze 6 thema's het toerisme duurzaam gaan ontwikkelen in de komende jaren.

Toerisme Vlaanderen startte begin 2021 ook in een nieuwe structuur, op maat van deze nieuwe visie.

6 LEIDENDE THEMA'S

Binnen de nieuwe visie focussen we op 6 thema's: Vlaanderen Erfgoedbeleving, Vlaanderen Fietsland, Vlaanderen Natuurlijk, Culinaire Vlaanderen, Congressen en events en Iedereen Verdient Vakantie. Ze vormen het kompas waarmee we de komende jaren onze werking en projecten richting geven. De thema's staan niet los van elkaar en waar mogelijk proberen we connecties te leggen.

We zetten in op de intense beleving van een plek, gecombineerd met betekenisvolle ontmoetingen en de activiteiten of reisformule. We focussen daarbij niet op specifieke steden of regio's, maar ontwikkelden binnen de 6 thema's Vlaanderenbrede verhaallijnen, die we spreiden in ruimte en tijd.

Op onze website vind je een [overzicht van de 6 thema's en onderliggende verhaallijnen](#).

Tijdens de **'Week van het Toerisme'** (19 tot 23 april 2021) stelden we onze nieuwe visie, strategie en 6 thema's voor aan het brede publiek. Met boeiende reportages, getuigenissen en debatten namen we de digitale bezoeker mee in ons nieuwe verhaal. Een geslaagd evenement! **Je kan alles herbekijken op ons YouTube-kanaal.**

Ook in 2022 trekken we deze visie en strategie door, en bouwen we verder op de fundering die er ligt.

Relance

Ook het relancebeleid – met als kernwoorden 'zuurstof' en 'ambitie' – dat Vlaams minister van Toerisme Zuhair Demir in april 2021 lanceerde, kadert binnen de idee van een frisse start. Corona heeft de toeristische sector zwaar getroffen. Dit beleid wil dan ook een doelgerichte herstart mogelijk maken voor de zwaar getroffen toeristische sector in Vlaanderen. Daarnaast koestert de minister de ambitie om via de vele krachtige initiatieven in te zetten op vergroening, verduurzaming, digitalisering en bewuster reizen. Want toerisme gaat over economie, maar ook over nog zoveel meer dan dat.

Toerisme Vlaanderen en zijn partners vervullen een belangrijke rol in de uitvoering van dit relancebeleid dat de sector opnieuw op de rails moet krijgen en toerisme wil inzetten als middel om Vlaanderen te laten floreren.

DE RELANCE IN EEN NOTENDOP

In totaal maakte de Vlaamse Regering in 2021 190 miljoen euro aan steunmaatregelen vrij:

- 30 miljoen euro binnen het Vlaams Stimulus-programma: een combinatie van renteloze leningen en subsidies voor investeringen door logies, hostels, jeugdverblijven of attracties op het vlak van gezondheid, ecologie, digitalisering en professionalisering.
- 10 miljoen euro voor Flanders is a Festival, een initiatief om de festivalsector te ondersteunen.
- 150 miljoen euro relancemiddelen voor de 6 themalijnen van toerisme.

28,5 miljoen euro werd in 2020 reeds toegekend aan de sociaal-toeristische sector.

Toerisme Vlaanderen voert jaarlijks verschillende onderzoeken uit rond diverse toerisme-gerelateerde thema's.

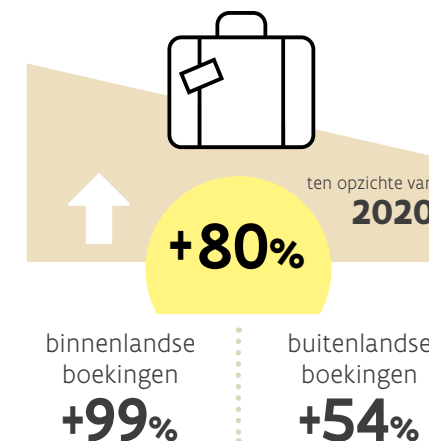
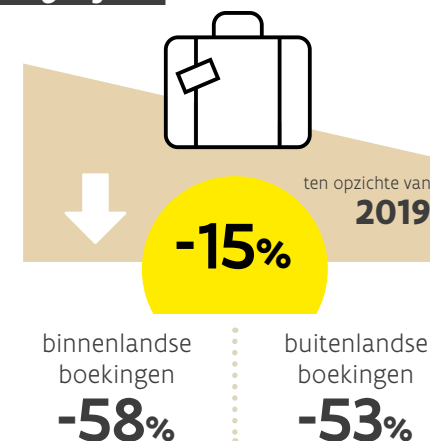
Ook in 2021 presenteerden we verschillende cijfers rond het toerisme in Vlaanderen.

We zetten onze coronamonitoring verder en brachten net zoals in 2020 de impact van de coronacrisis op de toeristische sector in beeld. We maakten telkens zowel de vergelijking met het pré-coronajaar 2019 als met het eerste coronajaar 2020.

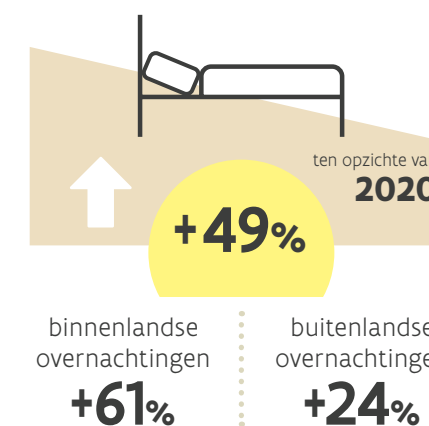
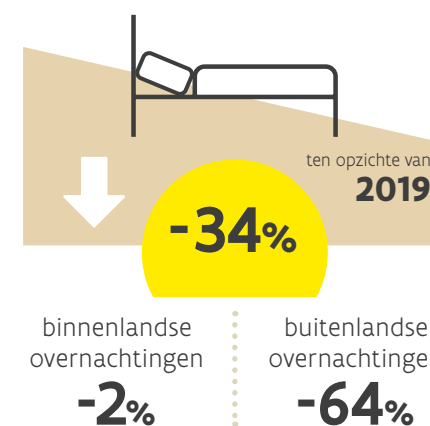
Daarnaast was er ruimte voor meer algemeen onderzoek, zoals bijvoorbeeld onze bewoners-, reputatie- en ambassadeursstudies.

BOEKINGS- EN OVERNACHTINGSCIJFERS IN VLAANDEREN

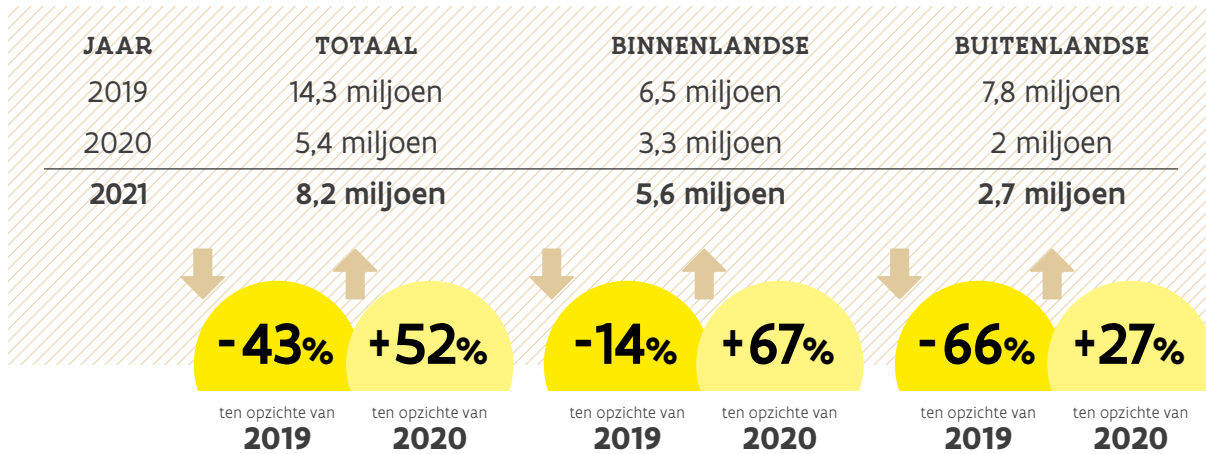
Boekingscijfers

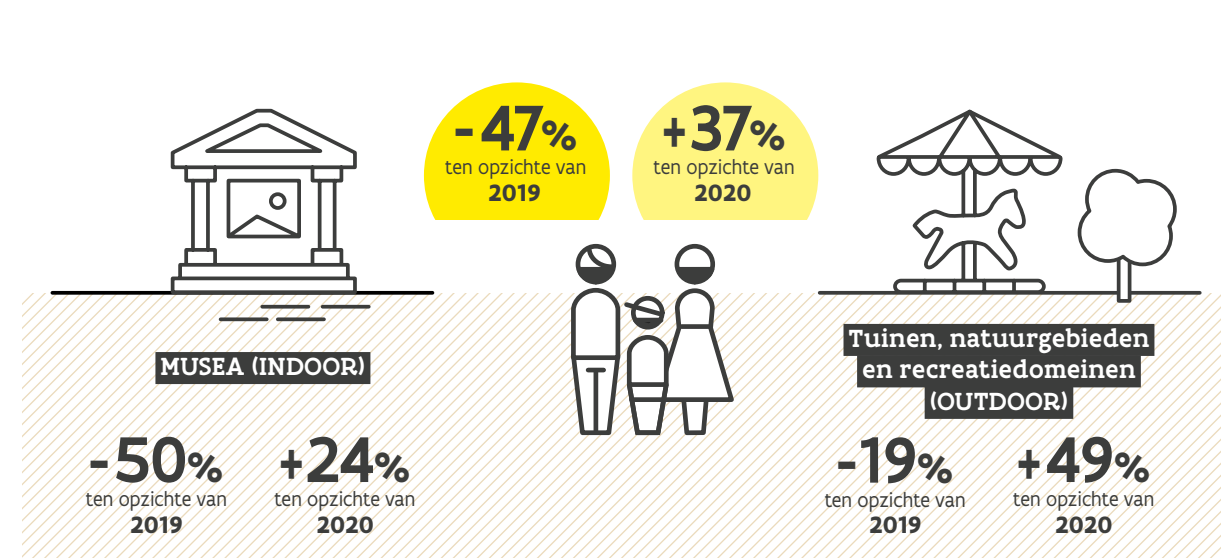
Overnachtingscijfers

AANKOMSTEN IN VLAANDEREN EN BRUSSEL

BEZOEKERSCIJFERS MUSEA EN ATTRACTIES

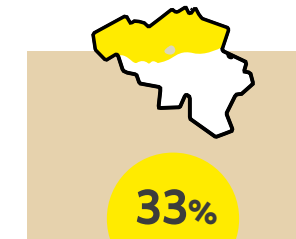

REISGEDRAG VAN DE BELG

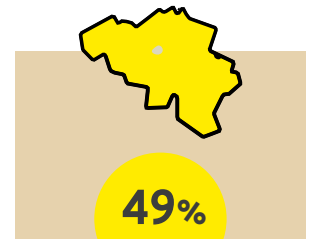
Net zoals in 2020 voerden we in de eerste helft van juni 2021 onderzoek naar het reisgedrag van de Belgen tijdens de zomermaanden.

In aanloop naar de zomer van 2021 waren meer Belgen (65%) **van plan om op reis te gaan** dan het geval was in aanloop naar de zomer van 2020 (56%).

33% van de Belgen met plannen om in de zomer van 2021 **op reis** te gaan, gaf aan dat **in Vlaanderen** te zullen doen. Frankrijk stond op plaats 2 (32%) en Wallonië op 3 (21%).

In totaal was 49% van de Belgen met **reisplannen** van plan om in de zomer **in België** (Vlaanderen of Wallonië) te reizen. In de zomer van 2020 ondernam uiteindelijk 35% van de reizende Belgen een vakantie in eigen land.

LOGIESCIJFERS

Impact corona op de Vlaamse logiesector

In februari 2021 peilden we aan de hand van een bevraging naar de impact van de coronacrisis op de logiesector in Vlaanderen. Het onderzoek vond plaats in 2021 maar de resultaten hebben betrekking op 2020:

Bijna **67%** van de bevroagde **logiezen** sloot 2020 af met **rode cijfers**. Een kleine 30% draaide 'break-even' en slechts een minderheid boekte winst. Doorgaans waren hotels er slechter aan toe dan andere logiesvormen.

67% van de bevroagde logiezen maakte gebruik van de **steun aangeboden door de Vlaamse overheid**.

42% van de logies deden in 2020 **extra investeringen** om hun logies aan te passen aan de coronamaatregelen.

Aanmeldingen en erkenningen

In 2021 registreerde Toerisme Vlaanderen meer dan **2 700** **aanmeldingen van toeristische logiezen**.

Toerisme Vlaanderen kende aan meer dan **800 logiezen en jeugdverblijven** een **erkenning** toe.

Meer dan **1 900 sterren** werden toegekend als een **comfortclassificatie**.

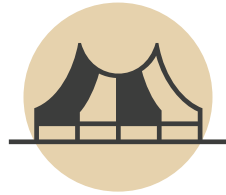
MONITORING CONGRESSEN EN EVENTS

In 2021 konden er opnieuw congressen en events doorgaan, hetzij vaak met beperkingen. De belangrijkste resultaten van onze monitoring:

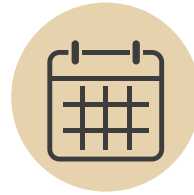
In 2021 waren er **203** congressen gepland in Vlaanderen en Brussel, waarvan er:

- **76** uitgesteld waren van 2020;
- **127** sowieso voor 2021 gepland waren.

Van de **203** congressen:

- konden slechts **43** congressen (1 op de 5) plaatsvinden in Vlaanderen, waarvan 22 puur fysiek en 21 hybride;
- werden **63** congressen (1 op de 3) omgevormd tot een puur virtueel congres;
- werden **83** congressen (2 op de 5) (opnieuw) uitgesteld naar een later jaar, waarvan 62 naar 2022.

In 2022 staan er op dit moment **110** congressen gepland, waarvan dus **62** uitgesteld van vorige jaar/jaren.

TOERISME VLAANDEREN IN DE VLAAMSE PERS: ENKELE RESULTATEN

Via onze woordvoerder brachten we in 2021 de standpunten, werking en resultaten van Toerisme Vlaanderen op een regelmatige en positieve manier in het nieuws.

- Toerisme Vlaanderen kwam **458 keer** aan bod in binnenlandse persartikels. Dat is minstens 1 keer per dag.
- Er waren **tientallen radio- en tv-interviews** over de werking en resultaten van Toerisme Vlaanderen, waarin de woordvoerder zelf of een collega van Toerisme Vlaanderen het woord nam.
- De woordvoerder beantwoordde **277 vragen** van pers, toeristische sector en het publiek.

De meeste media-aandacht ging naar:

- de opening van de **Sint Godelieve-abdij** in Brugge, die de deuren na ruim **400 jaar** weer opende;
- de **verworven kastelen**: de openingsdagen in het Rubenskasteel in Zemst, het ontmoetingsweekend in Kasteel van Poeke en de sleuteloverhandiging van het kasteel van Leut;
- de evenementen gefaciliteerd door EventFlanders, met het **WK Wielrennen** op kop, meteen gevolgd door **50 Best** en het **Flanders Food Festival**, en de **World Choir Games** die in het najaar van 2021 doorgingen in hybride vorm.

BEWONERS-, REPUTATIE- EN AMBASSADEURSONDERZOEK

Bewonersonderzoek

Het **Bewonersonderzoek** in de kunsteden (Antwerpen, Gent, Brugge, Mechelen, Leuven) liep van midden juni tot eind oktober 2021 en werd uitgevoerd bij meer dan **5 000 inwoners** in de **5 Vlaamse kunststeden**.

69%

69% van **de inwoners steunt het toerisme** in zijn/haar stad en wil dat het belangrijk blijft in de stad.

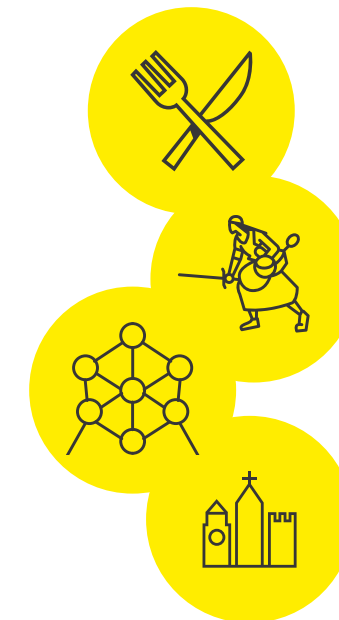
62%

62% van de bewoners gaat akkoord met de stelling dat de **voordelen van toerisme sterker** doorwegen **dan de nadelen**.

Reputatieonderzoek

Het **reputatieonderzoek** voerden we uit in mei 2021 bij telkens **1 000 frequente internationale reizigers** uit 19 verschillende landen, waarvan 13 Europese.

- **93%** van de Europeanen heeft op zijn minst al eens van Vlaanderen, Brussel of een andere Vlaamse stad gehoord.
- **30%** van de Europeanen vindt Vlaanderen een zeer aantrekkelijke bestemming voor een korte vakantie.
- Internationale reizigers linken Vlaanderen vooral met 'kunst, cultuur en erfgoed', 'lekker eten en drinken' en 'natuur en landschappen'.

Ambassadeursonderzoek

Met het **ambassadeursonderzoek** peilden we naar de kennis en houding van Belgen ten opzichte van Vlaanderen en Brussel als vakantiebestemming. Het onderzoek liep in september 2021 bij in totaal **1 500 respondenten**.

- Historische steden en lekker eten en drinken worden gezien als de belangrijkste Vlaamse troeven.
- **26%** zou Vlaanderen sterk aanbevelen als toeristische bestemming aan buitenlandse reizigers.

Successen binnen de 6 thema's

Vlaanderen Erfgoedbeleving

Uitbreiding van het netwerk van kastelen en tuinen

Een Vlaams kastelennetwerk uitbouwen voor toeristen uit binnen- en buitenland is één van onze vele ambities. Via participatieve toekomsttrajecten willen we zorgen voor een heropleving van de kastelen en kasteeldomeinen. Met aandacht voor de natuur, de ziel van de plek, bewoners, bezoekers en lokale ondernemers.

- **Aankoop Kasteel van Poeke en Kasteel van Leut**

Na het in 2020 aangekochte Rubenskasteel vervoegden in 2021 het kasteel van Poeke in Aalter en het kasteel van Leut in Leut (Maasmechelen) het netwerk. Ook die kastelen blazen we de komende jaren nieuw leven in.

- **Ontmoetingsdagen in het Kasteel van Poeke**

Tijdens een ontmoetingsweekend opende het Kasteel van Poeke haar deuren voor het grote publiek. Zo'n 650 bezoekers en bewoners lieten zich betoveren door het kasteelinterieur en de omliggende tuinen, maakten kennis met Toerisme Vlaanderen en de Reizen naar Morgen-visie en deelden hun ideeën over (de toekomst van) het erfgoed.

Opening bezoekerscentrum 'Lam Gods Sint-Baafs'

Het gloednieuwe bezoekerscentrum 'Lam Gods Sint-Baafs' opende in maart 2021 officieel de deuren. Bezoekers kunnen er het gerestaureerde, wereldberoemde Lam Gods van de gebroeders Van Eyck bewonderen en aan de hand van de nieuwste technologieën in de geschiedenis van het veelluik en de kathedraal duiken. 'Augmented reality'-technologie brengt zowel het meesterwerk als de kathedraal zelf op een ongeziene wijze tot leven.

Toerisme Vlaanderen investeerde 4,3 miljoen euro in dit toeristisch hefboomproject.

WEETJE *Wist je trouwens dat het Vlaamse Meesters-verhaal nog lang niet is uitverteld? De komende jaren bouwen we verder op het succes van de afgelopen jaren (het Rubens, Bruegel en Van Eyck-jaar) en lanceren we een uitgebreider Vlaamse Meesters-programma waarin we plaats maken voor zowel oude als moderne kunstenaars die vormgegeven hebben aan het florerende Vlaamse kunstlandschap.*

SUCCESSEN BINNEN DE 6 THEMA'S

Pilootproject 'De tuin van heden'

De Sint-Godelieveabdij in Brugge toeristisch ontsluiten en herbestemmen, dat is het doel van het **pilootproject 'De Tuin van Heden'** dat in de zomer officieel van start ging. In het kader van het project opende de Sint-Godelieveabdij voor het eerst in bijna 400 jaar haar deuren voor het grote publiek. Bezoekers konden een maand lang kennismaken met deze bijzondere erfgoedplek en zelf ideeën achterlaten voor de toeristische bestemming ervan. Tijdens de openingsmaand brachten meer dan 15 800 geïnteresseerden een bezoek aan de abdij.

Naar aanleiding van Open Monumentendag verbleef Linde Merckpoel een nachtje in de abdij. Een **vlog** kon natuurlijk niet ontbreken.

ModeMuseum terug van weggeweest

Na drieënhalf jaar uitgebreide renovatiewerken opende het ModeMuseum in Antwerpen in september 2021 opnieuw de deuren. En dat is goed nieuws voor zowel modegoeroes als -leken, want het museum wil in de toekomst niet alleen gepassioneerde kenners maar ook nieuwsgierige passanten aanspreken.

Het renovatieproject ModeMuseum in Antwerpen en het heropeningsprogramma 'Mode 2.021 – Antwerpen Mode/Bewust' werden mede mogelijk gemaakt dankzij 3,8 miljoen euro steun van Toerisme Vlaanderen.

'Welcome back to Flanders Fields pass'

De Westhoek is een populaire bestemming voor buitenlandse bezoekers. Velen onder hen zijn herhaalbezoekers met een grote passie. Op sociale media bleek dat heel wat buitenlanders hun geliefde regio erg missen door de reisbeperkingen tijdens de coronacrisis.

Om hen extra aan te moedigen om (van zodra dat weer kon) naar 'Flanders Fields' te reizen, ontwikkelden we samen met Westtoer een 'Welcome Back Pass'. Met deze pas kunnen buitenlandse bezoekers gratis of met een fikse korting genieten van musea, attracties en belevingen. De pas wordt nog tot en met juni 2022 gratis aangeboden door diverse accommodaties in de Westhoek bij een rechtstreekse boeking voor een overnachting.

Warme ontmoetingen in de zomer- en winterbar van De Slagmolen

Eind 2020 kocht Toerisme Vlaanderen de Slagmolen in Genk aan. Dat is niet alleen één van de oudste gebouwen van de stad, maar ook de bekendste en nog steeds werkende molen van Genk. Van deze erfgoedsite willen we terug een bruisende ontmoetingsplek maken, die mensen goesting geeft om het aanpalende natuurgebied 'De Maten', deel van het vijvergebied 'De Wijers', te ontdekken.

In 2021 konden bezoekers en bewoners er alvast de sfeer komen opsnuiven in de buitenbar. In de zomer werd een heuse pop-up zomerbar opgezet. Wegens groot succes besloten de organisatoren om er nadien nog een vervolg aan te breien in de vorm van een gezellige winterbar. Stap voor stap wordt het een echt ontmoetingscentrum.

Opening Plantentuin Meise

Botanische tuinen zijn in trek bij toeristen wereldwijd. Ook de Plantentuin in Meise zag zijn bezoekerscijfers het afgelopen decennium verdubbelen en ontpopte zich tot een ware toeristische trekpleister. Om het potentieel van deze unieke plek volledig te benutten, investeerde Toerisme Vlaanderen 3 miljoen euro in het masterplan voor de plantentuin en het hefboomproject Plantentuin 2.0.

Eind juni 2021 werd de vernieuwde Plantentuin officieel geopend. Tot de vernieuwingen behoren onder meer de opening van nieuwe onthaalinfrastuctuur, een aanbod van thematische wandelingen, de (her)aanleg van verschillende tuinen en de Eredreef en een nieuwe permanente expo.

Vlaanderen wandelregio

- De langeafstandswandeling in het RivierPark Maasvallei won de prijs voor 'Beste Wandelroute van het jaar 2021 in de Benelux'.
- Toerisme Vlaanderen ging een samenwerking aan met Komoot, een platform en app voor wandelaars. In het najaar van 2021 promoveerden we de eerste thematische collecties die bezoekers uit Duitsland, Nederland en het Verenigd Koninkrijk inspireren om Vlaanderen al wandelend te verkennen.

SUCCESSEN BINNEN DE 6 THEMA'S

Zoektocht kandidaten 'Nationaal Park Vlaanderen' en 'Landschapspark'

Onder impuls van Vlaams minister van Omgeving en Toerisme, Zuhair Demir, en samen met het Agentschap Natuur en Bos, de Vlaamse Landmaatschappij, het Departement Omgeving en het Agentschap Onroerend Erfgoed werkten we een oproep uit voor kandidaten 'Nationaal Park Vlaanderen' en 'Landschapspark'. De lancering van de oproep vond plaats in april 2021 in het Nationaal Park Hoge Kempen, niet toevallig het enige park in België dat die titel momenteel mag dragen.

Met een nieuw beleidskader willen we de internationaal gekende statuten 'Nationaal Park' en 'Landschapspark' in de toekomst op een eenduidige en kwaliteitsvolle manier toekennen. Tegen 2023 selecteren we 3 Landschapsparken en 3 Nationale Parken die we daarna ook verder helpen ontwikkelen om ze internationaal op de kaart te zetten. In het najaar selecteerden 2 onafhankelijke jury's een shortlist van kandidaat-parken die in 2022 begeleid en ondersteund zullen worden.

Culinair Vlaanderen

Vlaams Culinair Centrum

Het Loodswezen op het Antwerpse Eilandje krijgt een nieuwe bestemming als **Vlaams Culinair Centrum (VCC)**. De plek vlakbij het MAS zal dé ontmoetingsplek worden voor nationale en internationale fijnproevers. Toerisme Vlaanderen zal de locatie ombouwen tot een unieke culinaire toeristische trekpleister, in samenwerking met de lokale bewoners, ondernemers en de stad Antwerpen. Het centrum zal heel wat ruimtes bevatten: een kookstudio, trainingskeuken, een creatief lab, micro-brouwerij, business center, een restaurant, een shop met lokale producten en een digitale culitheek.

Antwerps Loodswezen

Flanders Food Festival: tijd om terug te bijten!

Van begin oktober tot midden november 2021 vierden we onze lokale gastronomie met verschillende horeca-initiatieven in heel Vlaanderen tijdens het **Flanders Food Festival**, dat in samenwerking met EventFlanders tot stand kwam:

- **Open Producenten Dag**

Tijdens deze eerste editie van de Open Producenten Dag konden bezoekers genieten van allerlei Vlaamse lekkernijen bij een 60-tal lokale telers, boeren, streekproducenten en kwekers. De dag werd georganiseerd in samenwerking met VLAM, VLAIO, Terroir.be en Fevia.

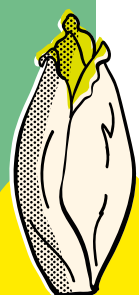
- **World's 50 Best Restaurants Awards**

Tal van internationale topchefs en gastronomiekenneren zakten af naar Antwerpen voor de uitreiking van de **'Oscars van de Gastronomie'**. Het Deense restaurant Noma kwam als nummer één uit de bus. Het Hof van Cleve - het restaurant van driesterrenchef Peter Goossens in Kruisem – haalde een knappe 36e plaats.

- **UNWTO World Forum on Gastronomy Tourism**

De zesde editie van dit **internationale topcongres rond gastronomie en toerisme** vond plaats in het prachtige Brugge. CEO van Toerisme Vlaanderen Peter De Wilde gaf een keynote speech over gastronomisch toerisme en landelijke ontwikkeling. Ook op het programma: de toekomst van vlees, Afrikaans gastronomisch toerisme en verschillende masterclasses. Het slotevenement vond plaats in de Brugse brouwerij De Halve Maan. Hoofdorganisatoren van het forum zijn de Wereldorganisatie voor Toerisme (UNWTO) en het Baskisch Culinair Centrum (BCC).

Het Flanders Food Festival en alle initiatieven tijdens de 6 weken waren een absolute opsteker voor het herstel van de restaurantsector en hét uitgelezen moment om Vlaanderen als culinaire bestemming internationaal op de kaart te zetten.

Toer de Geuze at Home

Met de allereerste virtuele editie van 'Toer de Geuze at Home' zetten HORAL en zijn leden (Boon, De Oude Cam, De Troch, Hanssens Artisaanaal, Lambiek Fabriek, Lindemans, Mort Subite, Oud Beersel, Tilquin en Timmermans), Toerisme Vlaams-Brabant en Toerisme Vlaanderen het vakmanschap en de topproducten van onze lambiekbrouwers en geuzestekers in de (internationale) kijker. Ook de 'Tour de Geuze at Home Live Sessions', een tweedaags interactief live streaming evenement met interviews, was enorm populair bij het internationale publiek.

Sectorevenement bierbelevingen

In oktober 2021 verwelkomden we zo'n 60 mensen uit de bierwereld en toeristische sector in De Hoorn in Leuven voor infosessies rond cijfers en feiten over biertoerisme, inspirerende verhalen uit de sector en brainstormsessies rond de gedroomde bierbeleving in Vlaanderen anno 2030. Ook werd een projectoproep voorgesteld die Toerisme Vlaanderen in 2022 lanceert om de kwaliteit van de bierbelevingen in Vlaanderen te versterken.

Vlaanderen Fietsland

WK Wielrennen

2021 was zonder enige twijfel een sportief hoogjaar voor Vlaanderen. Precies 100 jaar na het allereerste WK Wielrennen kwam het sportevenement in september 2021 thuis in Vlaanderen, de bakermat van het wielrennen. Via EventFlanders stond Toerisme Vlaanderen mee aan het stuur van deze 100ste editie. Dat gebeurde in samenwerking met de gaststeden Brugge, Knokke-Heist, Antwerpen en Leuven, de provincie Vlaams-Brabant,

de wielervederaties (Belgian Cycling en Cycling Vlaanderen) en Sport Vlaanderen.

Het lokale organisatiecomité (LOC) vzw WK 2021 – een samenwerking tussen Flanders Classics en Golazo – nam de praktische organisatie van het wielergebeuren op zich.

De (internationale) belangstelling voor het evenement was enorm en bood ons een bijzondere kans om Vlaanderen nog maar eens in de schijnwerpers te plaatsen als wieleregio en perfecte fietsvakantie-

bestemming. In de aanloop naar het evenement organiseerden we verschillende perstrips (zie pagina 44), gingen we de samenwerking aan met diverse internationale media, lanceerden we een Strava-campagne 'Flanders 2021 by Cycling in Flanders' en dompelden we Brussels Airport, de belangrijkste toegangspoort tot Vlaanderen voor internationale toeristen, onder in WK-sfeer. In Vlaams-Brabant werd onder meer een toeristische wielerus uitgewerkt met integratie van de belangrijkste hellingen van het WK.

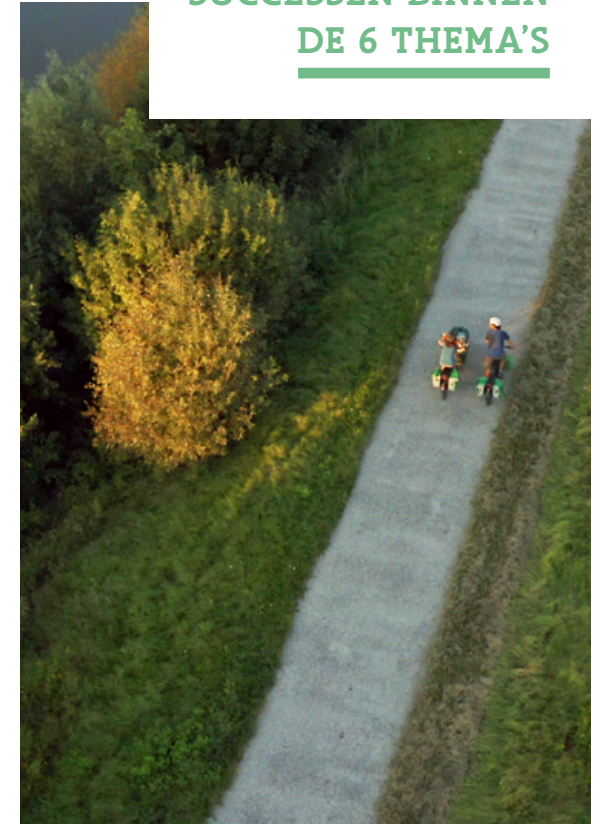
Na afloop werd voor de eerste keer een duurzaamheidsrapport opgemaakt dat als blauwdruk kan dienen voor toekomstige wereldkampioenschappen en grote (wielers) evenementen.

Er was ook bijzondere aandacht voor een duurzame organisatie van het event:

- 90% van de verbruikte elektriciteit was afkomstig van het vaste netwerk, met slechts 10% afkomstig van biodieselgeneratoren.
- 95% van de opgewekte elektriciteit was afkomstig van groene bronnen (zon en wind).
- 34 elektrische en hybride auto's ingezet tijdens het evenement.
- 350 000 liter water bespaard door gebruik van 162 vacuümtoiletten.
- +200 000 herbruikbare bekers gebruikt.
- 24,7 ton afval ingezameld.
- Maximaal gebruik openbaar vervoer (en fiets) met +62 000 extra treinritten in het WK-weekend.
- Eerste 'rookvrij' WK in samenwerking met Kom op tegen Kanker.

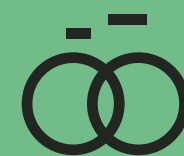
SUCCESSEN BINNEN DE 6 THEMA'S

Uitrol van het iconfietsroutenetwerk

We ambiëren om van Vlaanderen een top-fietsvakantiebestemming te maken voor alle soorten fietsers: zowel voor fanatieke koersliefhebbers als recreatieve plezierfietsers. In 2020 startten we in samenwerking met de provinciale toeristische organisaties met de uitrol van een iconfietsroutenetwerk in Vlaanderen.

Na uitrol van de kustfietsroute in 2020 werden in 2021 de overige 8 iconroutes gelanceerd: de Maas-, Front-, Kempen-, Schelde-, Groene Gordel-, Kunststeden-, Heuvel- en Vlaanderenroute.

ICOON FIETSRUTES
 ICONIC CYCLE ROUTES
 IKONEN RADWEGE
 VÉLORUTES ICONIQUES

Topevenementen in Vlaanderen via EventFlanders

EventFlanders is een samenwerkingsverband van Toerisme Vlaanderen, het Departement Cultuur, Jeugd en Media en het Departement Kanselarij en Buitenlandse Zaken. Dit gespecialiseerde team zorgt voor de uitbouw van een Vlaanderenbreed topevenementenbeleid, en in 2021 ging dat over heel wat grote (internationale) evenementen:

- **WK wielrennen** (zie pagina 24 onder het thema Vlaanderen Fietsland)
- **Flanders Food Festival (World's 50 Best Restaurant Awards, UNWTO World Forum on Gastronomy Tourism)** (zie pagina 22 onder het thema Culinaire Vlaanderen)
- **World Choir Games**

In het najaar vonden de 'Olympische Spelen voor zangkoren' plaats in Antwerpen en Gent. Zangkoren uit alle uithoeken van de wereld namen er deel aan het grootste zang-evenement ter wereld. Naast de meer dan 225 live koorevenementen werd ook een digitaal platform ontwikkeld: de 'virtual village', waar alle activiteiten werden gestreamd. De World Choir Games worden tweejaarlijks georganiseerd door IN-TERKULTUR en werden in 2021 naar Vlaanderen gehaald op initiatief van EventFlanders.

Flanders is a Festival

In februari 2021 werd via EventFlanders de projectoproep 'Flanders is a Festival' gelanceerd om **festivalorganisatoren financieel bij te staan** in het coronaveilig organiseren van hun evenement. Dat festivals in het DNA van de Vlaming zitten, bewees de geografische en thematische spreiding van de aanvragen. Organisatoren uit heel Vlaanderen, van zowel grote als kleinere festivals, dienden een aanvraag in. In totaal ontvingen **72 organisatoren** financiële steun.

Testcongres 'Van scherm naar CERM'

Eind april 2021 verzamelden **225 deelnemers** uit de toerisme- en eventsector in het Flanders Meeting and Convention Center Antwerp (FMCCA) voor het allereerste testevenement in coronatijden in Vlaanderen **'Van scherm naar CERM – op weg naar ontmoeting'**.

Het thema? De organisatie van COVID-veilige testevenementen. Een informatieve avond die tegelijk ook het voorwerp was van een wetenschappelijk onderzoek. De organisatie was in handen van Toerisme Vlaanderen in samenwerking met Event Masters.

ICCA France-Benelux Chapter Summit in Hasselt

De International Congress and Convention Association (ICCA) organiseerde in Hasselt en Genk het ICCA France Benelux Chapter Summit, gehost door Toerisme Vlaanderen en het Belgian Limburg Convention Bureau (BLCB). De ICCA is een community en kennisplatform voor de internationale associatie- en meetingindustrie. De top ging zowel live (ter plekke in Hasselt en Genk) als virtueel door. In de **aftermovie** kan je zien hoe 68 deelnemers ter plekke genoten van een bezoek aan Thor Central en Bokrijk.

De associatievisie 2.0

In de zomer van 2021 ging het strategisch project Associatievisie 2.0 van start. We gingen aan de slag met een eigen evaluatie en analyse van de associatiewerking die in 2017 begon en ondertussen al mooie resultaten met de congressector neerzette. Het bureau Gaining Edge ondersteunt dit project met onderzoek en advies over onder andere internationale competitiviteit en intellectueel kapitaal. Alle puzzelstukjes liggen er bijna en dan kunnen we bouwen aan onze concrete ambities en doelstellingen samen met de partners. Wordt vervolgd!

SUCCESSEN BINNEN DE 6 THEMA'S

Meet in Flanders Academy

In 2021 gingen er 2 Meet in Flanders Academy's door:

De 7e editie ging door in C-Mine in Genk en stond in het teken van de heropstart van de meeting- en eventsector en de organisatie van een florierend evenement. 70 deelnemers ter plekke en 130 virtuele deelnemers konden genieten van boeiende panelgesprekken en interessante break-outsessies.

De 8e editie ging virtueel door en trok maar liefst 380 professionals aan uit de congres- en eventsector. Zij volgden het online debat 'Toch niet weer COVID? Prognoses over de organisatie van events en congressen in 2022'.

KNAL! Stadsfestival Leuven

Van oktober 2021 tot januari 2022 was de universiteitsstad Leuven het decor voor het **KNAL!-stadsfestival** van de Big Bang. Rode draad doorheen het programma was de verwondering van de mens over de kosmos en het ontstaan ervan. Er waren tentoonstellingen, lezingen, muziek, wandelingen en talloze evenementen. Toerisme Vlaanderen ondersteunde KU(N)STLeuven voor de organisatie van één van de tentoonstellingen 'Verbeelding van het universum' in het Museum M. In het kader van die subsidieovereenkomst werd KNAL! ook opgenomen in een internationale promotiecampagne.

Digitale transformatie van strategische venues

Naast onze 'Flanders Heritage Venues', hebben we ook een netwerk van andere 'venues' die het verschil kunnen maken op internationaal vlak. Samen met al deze locaties werken we aan de ultieme (digitale) beleving voor de bezoeker en kijken we naar internationaal erkende kwaliteit, toegankelijkheid en duurzaamheid. In het kader van de relance, versnellen we de digitale transformatie van deze Vlaamse strategische venues door via een co-creatief traject met de sector en experts te identificeren wat momenteel de grootste uitdagingen zijn op digitaal vlak.

Legacy Tracks

Met het project 'Legacy Tracks' ontwikkelt Toerisme Vlaanderen een community van experts, onderzoekers en leiders binnen de event- en congresindustrie, overheid, academie en middenveld die sterk samenwerken om **impactvolle congressen en evenementen op te zetten** tussen 2022 en 2024. Deze 'legacy makers' kwamen in 2021 samen op 2 Legacy Makers-evenementen om kennis en inspiratie te delen.

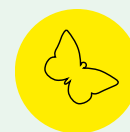

Flanders Heritage Venues

Het bijzondere netwerk van venues in erfgoedlocaties bestaat sinds 2017 en mocht 6 nieuwe locaties verwelkomen in 2021, waaronder de Handelsbeurs in Antwerpen, het ICC in Gent en de Plantentuin in Meise die ook in 2021 weer openging voor publiek (zie pagina 20). Ondertussen telt het netwerk **21 locaties in Vlaanderen en Brussel**.

De toekomst is HYBR

De coronapandemie heeft ervoor gezorgd dat hybride evenementen de norm zijn geworden. Om in te spelen op die ontwikkeling bouwde Toerisme Vlaanderen in samenwerking met **Technopolis** en het **and& festival** een digitaal platform voor hybride congressen en evenementen: **HYBR**.

Iedereen Verdient Vakantie

SUCCESSEN BINNEN DE 6 THEMA'S

742 707 euro voor het wegwerken van vakantiedrempels

Jaarlijks lanceert Toerisme Vlaanderen een oproep binnen het Impulsprogramma 'Iedereen Verdient Vakantie' om projecten te ondersteunen die vakantiedrempels wegwerken voor individuen of groepen uit Vlaanderen of Brussel.

In april 2021 werden het steunbedrag en de begunstigden bekendgemaakt van de tweede oproep die in 2020 werd gelanceerd: 22 projecten ontvingen in totaal 742 707 euro. De begunstigden van de eerste oproep in 2020 werden al in november 2020 bekendgemaakt.

100e Rap op Stap kantoor

In januari 2021 opende het 100e Rap op Stapkantoor in hartje Brussel de deuren. Rap op Stap is een laagdrempelig vrijetijdskloket waar iedereen met een beperkt budget terecht kan met al zijn of haar vragen en wensen over vrije tijd en vakantie.

20 kaarsjes

Groot feest voor **Iedereen Verdient Vakantie**, want in oktober 2021 blies dit netwerk van Toerisme Vlaanderen 20 kaarsjes uit. Al 20 jaar zet het netwerk zich in om financiële en andere vakantiedrempels weg te werken. Tijdens een heus verjaardagsweekend in het domein van Hofstade (Zemst) konden toeristische aanbieders, sociale organisaties en vakantiegangers genieten van gevarieerde workshops, muziek en dans, lekker eten en gezellig samenzijn.

Streven naar kwaliteit

Kwaliteit in onze Vlaamse logiezen

Algemene ondersteuning voor logiesuitbaters

- Ook in 2021 stonden de logiesadviseurs van Toerisme Vlaanderen klaar om potentiële starters en uitbaters van toeristische logiezen en jeugdverblijven in Vlaanderen te informeren en te adviseren. Het gaat dan om zowel algemene tips als specifiek advies met betrekking tot concrete aandachtspunten van het kwaliteitsbeleid, zoals gastvrijheid, toegankelijkheid, familievriendelijkheid en duurzaamheid.
- Logiesuitbaters die een vrijwillige erkenning en comfortclassificatie aanvroegen, werden hierin persoonlijk begeleid door hun logiesadviseur.
- Aangemelde en erkende logiezen met een lagere klanttevredenheid werden gericht bezocht en geadviseerd door Toerisme Vlaanderen. Ook bij klachten werden de betreffende logiezen gecontroleerd op het vlak van hygiëne, comfort en brandveiligheid.
- In het kader van het WK Wielrennen deed Toerisme Vlaanderen een steekproef in Antwerpen en Brugge om te controleren of alle logies in een gedeelte van de steden aangemeld waren en voldeden aan het Logiesdecreet.

Herziening logiesdecreet

Het huidige Logiesdecreet bepaalt sinds 2017 de voorwaarden en regels waaraan een toeristische logiesuitbating in Vlaanderen minstens moet voldoen. Het garandeert onze toeristen een kwaliteitsvol, comfortabel en brandveilig logies en de Vlaamse logiesuitbaters een wettelijk kader en gelijk speelveld. Administratieve eenvoud en maximale ruimte voor creatief en innovatief ondernemen - uiteraard in combinatie met kwaliteitsgarantie voor de bezoekers – staan centraal.

Na het einde van de voorziene overgangstermijnen, werd de uitvoering van het Logiesdecreet in 2021 geëvalueerd door Toerisme Vlaanderen. Parallel hiermee werden ook het 'Toerisme voor Allen'-decreet en de erkenning van de jeugdverblijven geëvalueerd. Dit resulteerde in de opmaak van een evaluatierapport van de 2 decreten, samen met de sector. De Vlaamse Regering diende vervolgens een ontwerp in bij het Vlaams Parlement tot aanpassing van de decreten.

Toegankelijkheid en duurzaamheid voorop

20 jaar toegankelijk toerisme in Vlaanderen

Samen met ervaringsdeskundigen en experts bouwt Toerisme Vlaanderen al 20 jaar aan toegankelijk toerisme in Vlaanderen. Die mijlpaal konden we niet zomaar voorbij laten gaan! We vierden de 20e verjaardag met een campagne waarin onze **ervaringsdeskundigen aan het woord** kwamen en we brachten een **inspirerende publicatie** uit. Het boek werd in september officieel voorgesteld op het feest in het stadhuis van Gent, samen met partners, collega's, experts en andere helpende handen.

4,7 miljoen euro infrastructuur-subsidies voor kwalitatieve toeristische logeizen en jeugdverblijven

Elk jaar lanceert Toerisme Vlaanderen een subsidieoproep voor uitbaters van toeristische logeizen en jeugdverblijven ter ondersteuning van specifieke investeringen in kwaliteit of (brand)veiligheid. Toerisme Vlaanderen investeert op die manier in een kwaliteitsvol en veilig aanbod van logies.

- In 2021 ontvingen 108 toeristische logiesuitbatingen samen 2,5 miljoen euro logiessubsidies voor investeringen in kind- en familievriendelijke voorzieningen, volledig toegankelijke en zorgspecifieke infrastructuur en de aanleg of inrichting van camperplaatsen.
- 82 jeugdverblijven ontvingen samen 2,2 miljoen euro voor investeringen in brandveiligheid, moderniseringswerken en investeringen die de kindvriendelijkheid van het jeugdverblijf verhogen.

Samenwerking met Airbnb

In juli 2021 sloten Toerisme Vlaanderen en Airbnb een samenwerkingsovereenkomst af rond het delen van logiesgegevens. Het boekingsplatform zal voortaan een aantal keer per jaar, bijvoorbeeld bij grote activiteiten of evenementen, bepaalde logiesdata over de Vlaamse logiesverhuurders delen met Toerisme Vlaanderen. Op basis van die gegevens zal Toerisme Vlaanderen kunnen nagaan of de logies aangemeld zijn, in orde zijn met de brandveiligheid en voldoen aan alle basisvoorwaarden inzake kwaliteit en comfort.

Uitreiking kwaliteitslabels 'Green Key' en 'Blue Flag'

- **5 nieuwe locaties behalen Green Key label**
Green Key, het internationaal duurzaamheidslabel voor logies, vergaderlocaties, attracties en restaurants, verwelkomde 5 nieuwe locaties in 2021. Met dit label belonen Toerisme Vlaanderen en GoodPlanet Belgium uitbaters van toeristische ondernemingen in Vlaanderen voor de inspanningen die ze leveren voor het leefmilieu. Het label moet elk jaar opnieuw verdiend worden.
- **39 nieuwe eigenaars van Blue Flag eco-label**
20 Belgische kuststranden, 11 zwembadcomplexen en 8 jachthavens mochten zich in 2021 (opnieuw) trotse bezitter van het gerenommeerde **Blue Flag-label** noemen. Het internationale label staat garant voor onder meer uitstekend zwemwater, gescheiden afvalsortering, proper sanitair, toegankelijkheid en veiligheid. Het project in België wordt gecoördineerd door GoodPlanet, met de steun van Aquafin voor de waterkwaliteit en van Toerisme Vlaanderen voor de promotie van deze bijzondere locaties.

Optimaliseren van de bezoekersbeleving

Familievriendelijkheid troef

- In 2021 organiseerde Toerisme Vlaanderen inspiratiedagen voor logiesuitbaters die meer familievriendelijkheid willen integreren. Daarnaast waren er ook infosessies op maat voor suppoosten en onthaalmedewerkers van Train World, MAS, ModeMuseum en RedStarLine Museum.
- Naast inspireren en informeren ontwikkelt Toerisme Vlaanderen ook concrete trajecten voor familievriendelijkheid. In 2021 focussten we ons op het familietraject in de Sint-Godelieveabdij waar het toekomstlabo De Tuin van Heden gelanceerd werd.

Toeristisch onthaal

Hoe blijf je als onthaalcentrum relevant in tijden van digitale transformatie? Met het antwoord op die vraag wilden we onthaalcentra helpen. 37 centra van het netwerk 'internationaal toeristisch onthaal' vulden een online zelfscan in om hun toekomstbestendigheid te testen, zich te 'benchmarken', verbeterpunten te detecteren en daarvoor een eerste reeks acties te definiëren.

Opleiding 'Kwaliteit in gidsenwerking'

In oktober 2021 was er opnieuw de opleiding 'Kwaliteit in gidsenwerking' voor organisaties met gidsen werking, georganiseerd door Herita, FARO en Toerisme Vlaanderen. Tijdens 5 bijeenkomsten leerden de 14 deelnemers verschillende praktische instrumenten te gebruiken die hun werk kunnen ondersteunen. Ook praktijkgerichte oefeningen en uitwisseling met collega's stonden op het programma. In februari 2022 werd de opleiding finaal afgerond. Meer dan 100 organisaties volgden ondertussen deze vorming.

Begeleidingstraject Kampeerterrainen

Het begeleidingstraject 'toeristische kampeerbeleving' biedt erkende kampeerbedrijven de kans om zich te laten begeleiden bij het **versterken van de toeristische kampeerbeleving** op (een gedeelte van) hun terrein. In 2021 werd het eerste traject afgerond. **13 kampeerterrainen** kregen een rapport met uitgewerkt conceptplan, een kostenraming van de werkzaamheden en een exploitatieprognose. Na 2 boeiende inspiratiedagen in september schreef een tiental terreinen zich in voor het tweede traject dat in januari 2022 van start ging.

**STREVEN
NAAR
KWALITEIT**

Opleiding 'Door de bril van de Bezoeker'

Om musea, attracties, erfgoedsites en bezoekerscentra te helpen met de optimale bezoekersbeleving, organiseert Toerisme Vlaanderen elk jaar het opleidingstraject 'Door de bril van de bezoeker'. Voor de laatste editie van dit praktijkgerichte traject schreven 42 Vlaamse en Brusselse deelnemers in. Het traject, dat ook een 'mystery visit' en coaching omvat, ging van start eind 2021 en zal lopen tot juni 2022.

'Weg met jongeren! Huh?'

Tijdens deze **eigenzinnige livestream** van Toerisme Vlaanderen kregen toeristische ondernemers dankzij gastvrouw Michèle Cuvelier een inkijk in de leefwereld van jongeren en onderzochten we de **match tussen jongeren en musea en erfgoed**. Jongeren en experts kwamen aan het woord, er werd een voxpop gedaan en enkele artiesten deelden hun talent. Achteraf werd ook een handige publicatie voorzien waarmee je als ondernemer concreet aan de slag kan.

WEETJE We deelden 7 inspiratieartikels over toegankelijkheid en 8 inspiratieartikels over kampeerbeleving, in samenwerking met Tjerk Romkema.

Over de grenzen heen

Wereldwijd zetten we in op het organiseren van acties, evenementen en het voeren van promotie om de buitenlandse toerist warm te maken voor een bezoek aan Vlaanderen.

Netwerkopportunities voor de Vlaamse toeristische sector en de internationale reissector

Eerste virtuele editie van het Flanders Travel Forum

In februari 2021 organiseerden we het allereerste virtuele Flanders Travel Forum #FTF voor de Vlaamse toeristische sector en de internationale reissector.

Het tweedaagse evenement bood een uitgebreid programma aan van plenaire sessies met toonaangevende sprekers, gericht op trends in toerisme en op het gebied van duurzaamheid. Thematische webinars en live-ervaringen met focus op onze thema's en verhaallijnen in Vlaanderen konden niet ontbreken.

Vooraf in te plannen virtuele een-op-een vergaderingen boden ondanks het digitale karakter van het evenement de mogelijkheid om uitgebreid te netwerken - nog steeds het belangrijkste doel van dit tweejaarlijkse B2B-evenement.

- We verwelkomden virtueel meer dan 400 deelnemers uit 22 verschillende landen.
- Er werden meer dan 2 700 virtuele vergaderingen ingepland waarbij aanbieders hun aanbod presenteerden aan geïnteresseerde kopers.

Onze Vlaamse Meesters, musea en hedendaagse kunst in de internationale schijnwerpers

'Flanders Reception' in The Getty Villa Museum in Los Angeles

In Los Angeles werd de tentoonstelling 'Rubens: Picturing Antiquities' in The Getty Villa Museum feestelijk ingehuldigd. Toerisme Vlaanderen organiseerde een openingsreceptie, volledig in het thema 'Vlaanderen' met onder meer een speech over Rubens en de andere Vlaamse Meesters, de Vlaamse gastronomie, economie en kunststeden en de heropening van het Koninklijk Museum voor Schone Kunsten Antwerpen (KMSKA) in september 2022. De 'Flanders Reception' werd gevolgd door de officiële openingsreceptie van de J. Paul Getty Trust in de Villa. In zijn openingswoord eerde directeur Timothy Potts Vlaanderen en nodigde hij alle gasten uit voor een 'walking dinner' met stoemp, Vlaamse asperges, andijvie en meer Vlaamse specialiteiten. De tentoonstelling kreeg aandacht in onder meer de LA Times, de Financial Times en The Wall Street Journal.

Hereniging van Rubens-werken in Londen

Voor het eerst in meer dan 200 jaar werden Rubens' meesterwerken 'Landschap met regenboog en herders' (The Wallace Collection) en 'Herfstlandschap met uitzicht op het Steen' (The National Gallery) herenigd tijdens de tentoonstelling 'Rubens Reuniting The Great Landscapes' in Londen. Een initiatief van The Wallace Collection en Toerisme Vlaanderen.

We verwelcomden daarnaast een 25-tal mecenassen van de Wallace Collection – stuk voor stuk invloedrijke ambassadeurs binnen de kunstgemeenschap – in Vlaanderen voor een kunstgericht bezoek aan Gent, Brussel, Antwerpen en het Rubenskasteel in Elewijt.

Museum Tours in Rusland

In Rusland gingen de Museum Tours in première. Een vervolg op de 'Stay At Home Museum Tours' die tijdens de eerste lockdown in 2020 gelanceerd werden.

- Aan de hand van deze reeks korte online documentaires over toonaangevende Vlaamse musea en collecties maakten we het Russische publiek warm voor Vlaamse kunst.
- De video's werden vertaald naar het Russisch en verspreid via de Russische VISITFLANDERS-Facebookpagina en via onze partner Arzamas.

De Vlaamse hedendaagse kunstscene in de kijker tijdens 4 kunstenfestivals

In samenwerking met Visit Bruges en Westtoer grepen we de kans om via 4 hedendaagse openlucht-kunstenfestivals, **Triennale Brugge**, **Beaufort 21**, **Paradise Kortrijk** en **Kunstenfestival Watou**, de Vlaamse creativiteit en hedendaagse kunstscene in de kijker te zetten. Ook ver buiten Vlaanderen brachten we de festivals onder de aandacht via onder meer de uitrol van een uitgebreid (online) communicatie- en promoplan in Frankrijk, Duitsland, Italië, Spanje, Nederland, Oostenrijk, Zwitserland, Rusland en Scandinavië.

Online cursus over Vlaamse kunst voor onze vrienden van het Prado Museum in Madrid

De Spaanse vereniging van Los Amigos del Prado en Toerisme Vlaanderen brachten samen met Alejandro Vergara, curator van de Vlaamse schilderkunst van het Prado National Museum, een online cursus uit. De cursus omvat 4 video-lezingen over Antwerpen en het KMSKA, Rubens, andere Vlaamse schilders en de link met het Prado Museum. Een specifieke reisgids met aanbevelingen voor een trip in Antwerpen kon hierbij niet ontbreken. En zo maakten we onze 30 000 vrienden van het Prado Museum warm om na het verdwijnen van de reisbeperkingen op ontdekking te komen in Vlaanderen.

Heropening ModeMuseum onder de aandacht van de internationale reiziger

- In september 2021 heropende het ModeMuseum in Antwerpen de deuren (zie pagina 18). Een feestelijke aftrap mocht niet ontbreken! Op Brussels Airport konden zowat 4000 (internationale) vertrekkende reizigers op 37 vluchten naar 18 Europese en Noord-Amerikaanse bestemmingen en naar Israël kennismaken met het heropeningsprogramma én een 'goodiebag' in ontvangst nemen met daarin onder meer een duoticket voor een bezoek aan het museum en een unieke modegadget.

Gate A53 werd voor de hele periode van het festival in een modekleedje getooid. Daarvoor sloegen Stad Antwerpen, MoMu – ModeMuseum Antwerpen, Brussels Airlines, Brussels Airport en Toerisme Vlaanderen de handen in elkaar.

- In het kader van de heropening van het ModeMuseum, werkten we in samenwerking met Synchronize in Rusland ook 3 online webinars uit met een docent in modegeschiedenis. Synchronize is een educatief platform dat cursussen en lezingen aanbiedt in humane wetenschappen, waaronder ook mode. Elk webinar zoomde in op een ander aspect van de stad Antwerpen. Er werd ook een interactieve kaart samengesteld met niet te missen plekken in de modestad.

Netwerkevenement in de Kunsthalle in München

Vanaf oktober 2021 liep in de Kunsthalle in München de tentoonstelling 'Fantastisch Real', die voor 90% uit KMSKA-bruiklenen bestond. Het netwerkevenement dat Toerisme Vlaanderen er in november 2021 organiseerde was dus ook een ideale gelegenheid om de heropening van het Antwerpse museum en het cultuuraanbod in Vlaanderen in de kijker te plaatsen.

Culinair Vlaanderen over de grenzen heen

Deelname aan Rolling Pin. Convention In Graz, Oostenrijk

Naast het UNWTO World Forum on Gastronomy Tourism dat in 2021 doorging in Brugge (zie pagina 22) namen we nog andere initiatieven om internationaal uit te pakken met onze Vlaamse culinaire troeven. Zo was Toerisme Vlaanderen samen met enkele van onze gepassioneerde culinaire ambassadeurs (denk maar aan slagerij Dierendonck, Kaasaffineurs Van Tricht, brouwerij Vansteenberge en The Chocolate Line) in oktober 2021 vertegenwoordigd op de grootste horecagerelateerde inspiratiebeurs in het Duitstalige gebied, de Rolling Pin. Convention in het Oostenrijkse Graz.

Bierwebinars en Vlaamse culinaire scene in Scandinavië

In het kader van the World's 50 Best Restaurants werd een grote samenwerking aangegaan met de Scandinavische top food- en reisbloggers Anders Husa en Kaitlin Orr. Vanuit Kopenhagen runnen ze de grootste en invloedrijkste culinaire blog in Scandinavië, met een publiek van meer dan 300 000 volgers. Hun content over de Vlaamse culinaire scene werd massaal gevolgd en gedeeld.

Ook de Vlaamse biercultuur met focus op de vele variëteiten en het brouwproces kent een grote interesse in Scandinavië. Naar aanleiding van het Flanders Travel Forum (zie pagina 36) werd een online webinar georganiseerd samen met Bierolade over Vlaanderen en de Belgische biercultuur met 'tasting' en 'pairing' op afstand. De meer dan 20 contacten waren verheugd om op die manier de banden met de bestemming te kunnen onderhouden, ondanks de reisrestricties. Wegens succes werd dit webinar ook uitgerold in andere markten en kon een vooraanstaande selectie van meer dan 100 enthousiaste internationale contacten hieraan deelnemen.

OVER DE GRENZEN HEEN

Een hart onder de riem voor de kunststeden

Samen met de Vlaamse kunststeden startten we een meerjarige internationale promotiecampagne met Antwerpen, Brugge, Gent, Leuven en Mechelen in de hoofdrol. Het doel? Onder de noemer 'Small cities, great experiences' een boost geven aan het internationale toerisme naar deze steden dat al sinds maart 2020 op een erg laag pitje staat.

- Warmmaker van de campagne was een actie via sociale media waarbij T-shirts als stilistisch element werden ingezet om de troeven van de steden onder de aandacht te brengen.
- Er liep een native advertising campagne met The Independent, Le Figaro, NRC en Rheinische Post.
- In het najaar volgden nog 2 grote campagnegolven die de honger naar een bezoek aan Vlaanderen aanwakkerden. Zo bouwden we bijvoorbeeld verder op de verwondering van 'influencers' uit de buurlanden, die geblinddoekt op een onverwachte locatie in een kunststad werden gedropt.

Online campagnes en community management

Toerisme Vlaanderen draagt acties en campagnes uit op eigen online kanalen en op die van partners uit de 'communities' van onze thema's. We werken aan betrokkenheid voor onze generieke en nichekanalen via 'always on' content waarbij vaak onze Vlaamse partners een hoofdrol spelen.

Bredere internationale campagnes

Af en toe zetten we via deze kanalen in op bredere campagnes.

- Zoals in **Frankrijk** bijvoorbeeld: De campagne 'La Flandre par les Flamands', gelanceerd op de Facebook- en Instagrampagina van VISITFLANDERS in Frankrijk, zette onze thema's Vlaanderen Fietsland, Vlaanderen Natuurlijk en Culinair Vlaanderen in de kijker.
- Of in **Nederland**: Samen met carrier NS International rolden we een succesvolle Facebookcampagne uit waarbij Nederlanders werden aangespoord om de Vlaamse kunststeden te bezoeken, bij voorkeur met de trein.
- Voor onze koersfanaten maakten we dan weer een zeer gesmaakte **aprilgrap-video** die we lanceerden op onze Cycling in Flanders-kanalen en waarbij flandrien Johan Museeuw uitrolbare kasseimatten promoot: "amazing".

Samenwerkingen met partners

Het online gesprek aangaan met de vele 'communities' en hen warm maken voor Vlaanderen en de verschillende unieke belevingen binnen onze thema's doen we vaak met partners en via sterke samenwerkingen.

- Zo ook met Belgian SMAAK: Toerisme Vlaanderen wil potentiële internationale bezoekers aan Vlaanderen met een passie voor onze rijke bier- en culinaire cultuur met elkaar verbinden door gericht verhalen tot in die wereldwijde community te brengen. In 2020 startten we hiervoor een samenwerking op met het online platform Belgian SMAAK, die verder werd uitgerold in 2021. Breandán Kearney, eigenaar van het platform, heeft een diepgaande bierkennis en een uitzonderlijke reputatie als bierauteur.
- Van 1 september 2020 tot 31 oktober 2021 kreeg de VISITFLANDERS content op zijn platform meer dan 23 000 paginaweergaven.
- De podcasts werden meer dan 16 000 keer gedownload. Het platform stimuleert bovendien interactie tussen de leden van de 'community' via gerichte e-mailmarketing en de inzet van sociale kanalen.
- De 2 YouTubers, Bliss Foster & Odunayo Ayo, waar we mee samenwerkten voor de heropening van het MOMU hebben respectievelijk 137 000 en 88 200 abonnees op YouTube. Zij maakten elk 6 video's over de modescene in Antwerpen. Deze video's werden in november 2021 gelanceerd en haalden samen een organisch bereik van 240 000 views. Daarnaast zorgde hun content ook voor honderden diepgaande conversaties op hun YouTube-kanaal en hun besloten chatroom.

E-books voor congresorganisatoren

In de communicatie naar congresassociaties vormen onze e-books – waarvan de eerste 5 nummers in 2021 werden uitgebracht – het speerpunt. Elk boek is gewijd aan een sector waarin Vlaanderen wereldwijd wil uitblinken en is als het ware een visitekaartje voor Vlaanderen als internationale congresbestemming.

De e-books barsten van de inspiratie, gebaseerd op interviews met topexperts van eigen bodem. De verhaallijnen van Toerisme Vlaanderen vormen daarbij de rode draad. De reeks dikt intussen aardig aan. In 2021 verschenen de nummers 'Smart Energy', 'Lifelong Learning', 'Care & Health', 'Cycling' en 'Gastronomy'. Binnenkort verschijnt het zesde nummer, over Industrie 4.0. Andere thema's staan op het programma.

Dat de e-books wel degelijk doen waarvoor ze zijn bedoeld, blijkt vaak al tijdens de interviews met de

experts. Zij maken dan kennis met de missie van VISITFLANDERS Convention Bureau, en willen actief meehelpen om een congres naar Vlaanderen te halen. Zo worden zij binnen hun sector een ambassadeur van onze werking.

WEETJE Ook offline zitten we niet stil! Met de steun van Toerisme Vlaanderen (via bijvoorbeeld het organiseren van persreizen en het bezorgen van concrete input aan de auteurs) werd in Nederland het boek 'Net over de grens' uitgebracht. In het boek komen onder andere verschillende regio's in Vlaanderen en onze 6 thema's en verhaallijnen uitvoerig aan bod.

Opbouwen en onderhouden van onze relaties met de buitenlandse pers en reissector

Trips in Vlaanderen

Het opbouwen en onderhouden van relaties met de buitenlandse reissector en de pers speelt een grote rol in onze internationale werking. In 2021 organiseerden we ondanks corona toch zo'n 130 trips in Vlaanderen voor buitenlandse journalisten en touroperators. We namen ze mee op sleeptouw en lieten hen kennismaken met al het moois dat Vlaanderen te bieden heeft.

Enkele hoogtepunten:

- In oktober 2021 kwamen 44 journalisten uit 14 landen op culinaire ontdekkingsreis naar Vlaanderen. Zij volgden de uitreiking van de 'World's 50 Best Restaurants Awards' mee vanop de eerste rij.
- In het kader van de zesde editie van het UNWTO

World Forum on Gastronomy Forum verwelkomden we een 10-tal journalisten met een focus op MICE of gastronomie in gaststad Brugge. Zij konden het tweedaagse congresprogramma volledig meevolgen en maakten kennis met de stad en omgeving als culinaire- en MICE-bestemming bij uitstek.

- Tijdens een driedaagse trip ontdekten 11 Europese touroperators sportief fietsen in Vlaanderen. We dompelden hen onder in zowel het wegfietsen in de Vlaamse Ardennen en rond Leuven (WK parcours) als het cyclocrossen. Ook een bezoek aan het Sven Nys Cycling center, de UCI Worldcup cross in Koksijde en de Zesdaagse van Gent stonden op het programma. Uiteraard alles 'gelardeerd' met lekker eten en op tijd en stond een fris bierkje.
- Ook voor journalisten organiseerden we diverse trips in aanloop naar het WK Wielrennen.

Digitale persevenementen

Ook digitale persevenementen deden in 2021 hun intrede:

- Via een livestream vanuit de Sint-Baafs-kathedraal konden kunstliefhebbers overal ter wereld de officiële heropening bijwonen van het gloednieuwe bezoekerscentrum 'Lam Gods Sint-Baafs'. De uitgekende livestream werd warm onthaald door het kunstminnende perspubliek en zorgde voor prachtige persaandacht.
- Het digitale persevenement in het kader van de heropening van het ModeMuseum lokte kijkers uit België, Italië, Spanje, het Verenigd Koninkrijk, Frankrijk, Rusland, Turkije, Nederland, Noorwegen, Denemarken, Duitsland, Oostenrijk, Slowakije, Japan, Korea, de Verenigde Staten en Hong Kong.

Internationale persaandacht en wereldwijde mediadeals

Net zoals in voorgaande jaren gingen we in 2021 de samenwerking aan met een divers netwerk van partners uit het internationale medialandschap om onze thema's en Vlaamse troeven onder de aandacht te brengen.

Toerisme Vlaanderen

Grasmarkt 61

1000 Brussel

Tel. 02 504 03 00

TOERISMEVLAANDEREN.BE